

Üvegionomer cementek, kompomerek

DR. BARTHA KÁROLY

2017

Előnyök / F⁻ ion leadás

- ▶ antibakteriális hatás
- ▶ secundaer caries ellen véd
- ▶ környezetében csökken a demineralizáció
- ▶ dentin hipermineralizált
- ▶ dentin túlérzékenység csökken

Hátrányok

- ▶ korai nedvességérzékenység
- ▶ nem kielégítő mechanikai jellemzők
- ▶ nem polírozható
- ▶ esztétikai megjelenés
- ▶ alacsony savállóság
- ▶ Al-ion leadás

	foszforsav	poliakrilsav
cinkoxid	foszfát c.	karboxilát c.
szilikát	szilikát c.	üvegeionomer c.

Üvegionomer cement

Por:

calcium-alumínium-szilikát üveg

stroncium-alumínium-fluorid-szilikát üveg

Folyadék:

polikarbonsav + borkősav

Az üveginomér cement meghatározása

Összetétele:

- ▶ savanyú kémhatású polimer vizes oldata
- ▶ reaktív üveg

Kötési reakció:

- ▶ sav-bázis reakció
  - ▶ amely fluorid leadással jár

sav + bázis = só

Az üveginomér cement
kötése nem polimerizáció!

Kompomer definíciója

A kompomer egy speciális kompozit

Összetétele:

- ▶ bifunkcionális monomert
- ▶ reaktív üveg töltőanyagot
- ▶ vízmentes kiszereelésben

Kötési reakció:

- ▶ szabadgyökös polimerizáció
- ▶ sav-bázis reakció víz felvétele után
  - ▶ amely fluorid leadással jár

Kompomer

- ▶ a speciális makromonomer fény vagy a katalizátor hatására **polimerizálódik**
- ▶ víz felvétele után **sav - bázis reakció** (3% max. víztartalomig, hónapokon át)

Kompozit

Kötés = Polimerizáció

Monomer

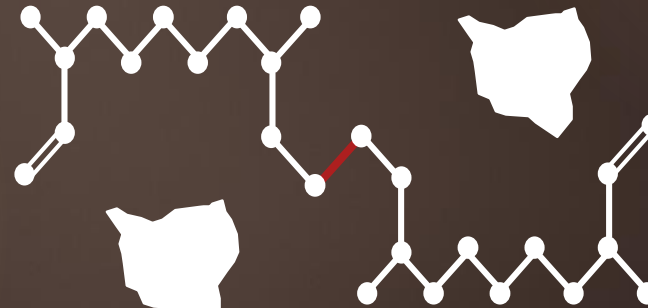

Inert Üveg

Fény

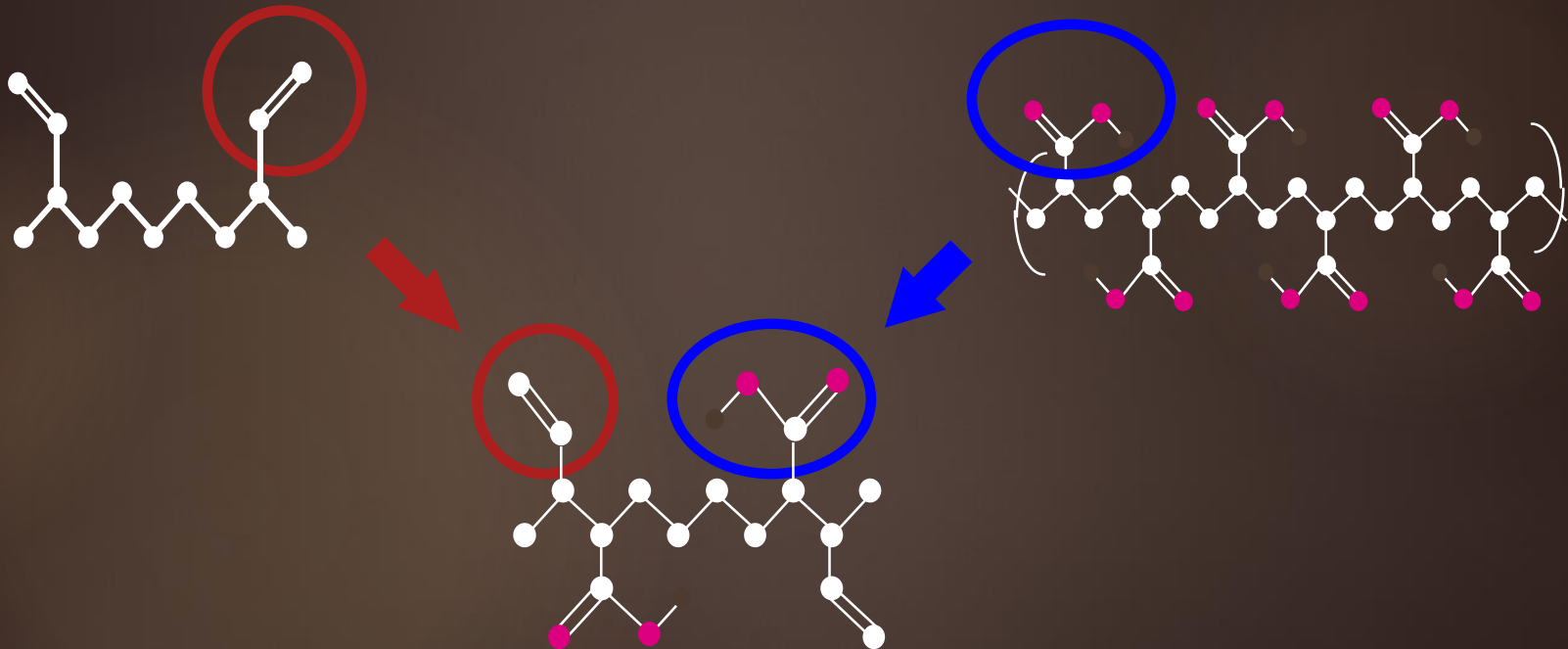
Polimerizáció során kialakuló új kötés (piros)

Dyract® bifunkcionális monomer

kompozit - monomer

üvegeionomer - poliakrilsav

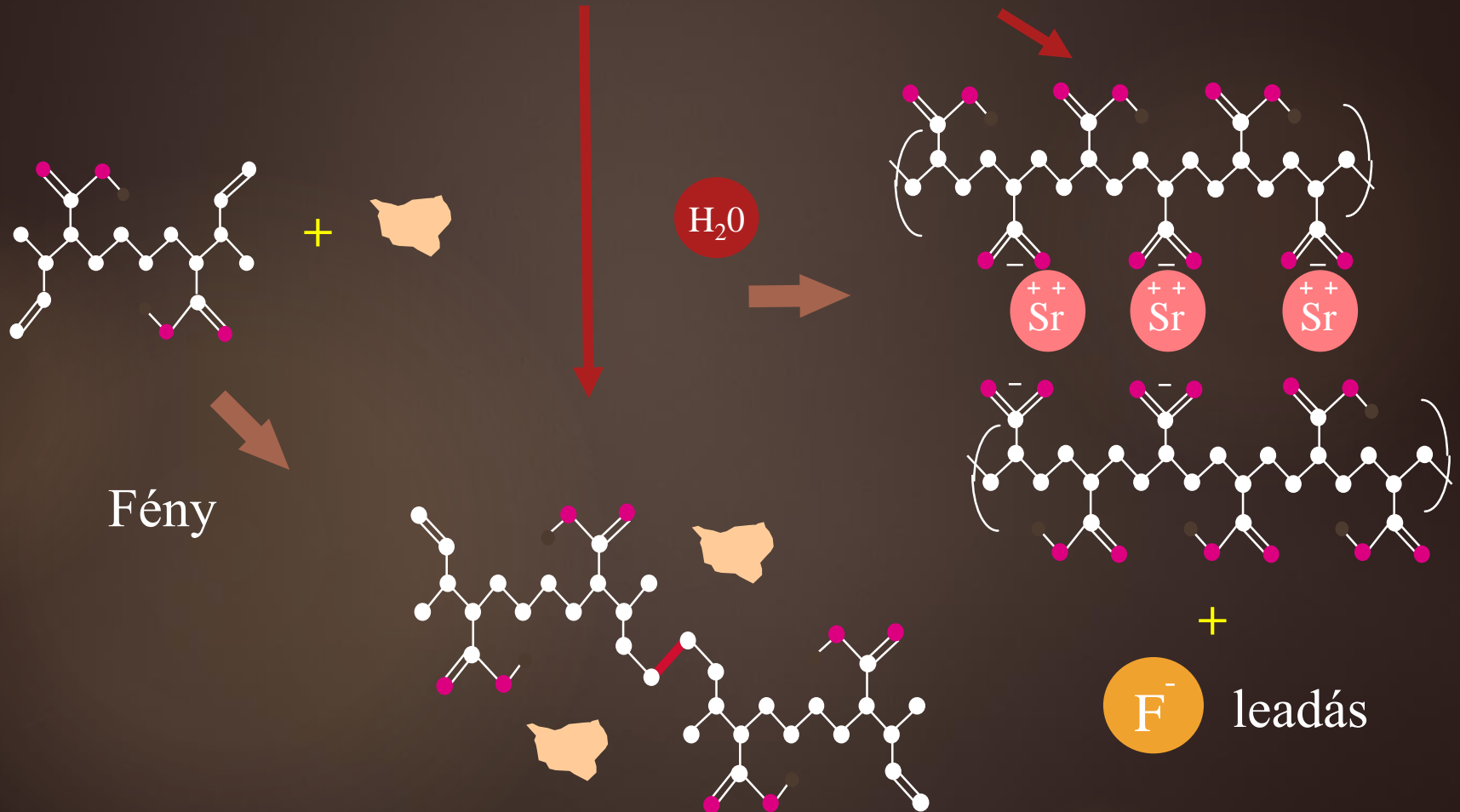

TCB: bifunkcionális monomer.
savanyú kémhatású & polimerizálható

Dyract®

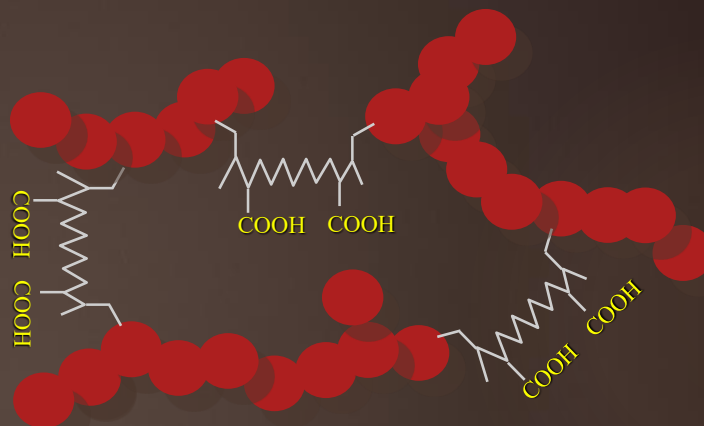
polimerizáció & sav-bázis reakció

Fény hatására lezajló reakció - polimerizáció

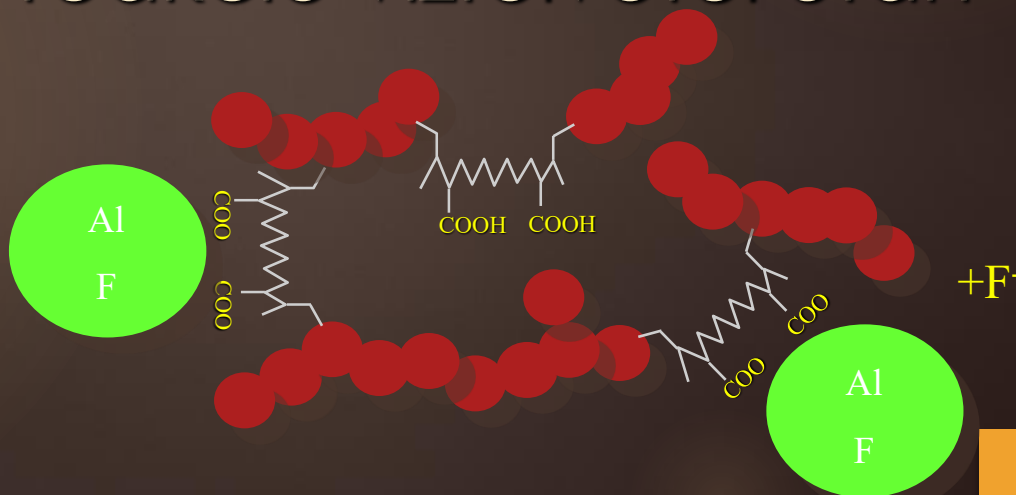
● UDMA

Sav – bázis reakció vízfelvétel után

Fluoro-Alumino-szilikát-üveg

Víztartalom, vízfelvétel az üveginomercementnél

11-24% a teljes víztartalom mennyisége

- ▶ szorosan kötött
- ▶ gyengén kötött

Ionok leadása és felvétele az üvegionomer cementnél

Jelentősen függ a pH-tól

- ▶ Fluorid
- ▶ Stroncium
- ▶ Alumínium

Az üvegionomer cement tömések mintegy
akkumulátorként működnek, feltölthetők pl.
fluorid ionokkal, amelyeket később leadnak

Kémiai reakciók a tömés/fogfelszín határon az üveginomer cement esetében

▶ Ioncsere

Fluorid és stroncium a cementből kalcium és foszfát a fogból

▶ Kémiai kötések

Karboxil csoportok és fog kalciuma között

Savazás - Etching

a smear-layer teljes eltávolítása
+ a dentinfelszín maratása

Kondicionálás – Conditioning

a smear layer részleges eltávolítása
a dentinubulusok nem nyílnak meg

Az üveginomér cementek anyagtani típusai

Nem létezik
egykomponensű
üveginomer cement!
(Calcimol LC)

Üveginomer cementek anyagtani típusai

Önkötő üveginomerek

- ▶ Hagyományos, önkötő
(por/folyadék, vagy paszta/paszta)
- ▶ Vízzel keverendő hagyományos
- ▶ Fémmel megerősített (Cermet cementek)
- ▶ Fénnel gyorsítható kötésű
- ▶ Tömöríthető (nagy keménységű, gyorsan kötő)
- ▶ Műanyaggal megerősített

Fényrekötő üveginomer cement (RMGI)

- ▶ Kettős-
- ▶ Hármás kötésű

Vízzel keverendő hagyományos üveginomer cement

Érzékeny a por/folyadék arányra is

megoldás:

a polikarbonsavat megszáritják és a porhoz
keverik, folyadék a keveréshez csak víz lesz

vagy

kapszulázott kiszereelés

Fémmeel „megerősített” üveginomercement (Cermet cement)

- ▶ nem esztétikus
- ▶ rosszabb mechanikai jellemzők
- ▶ alacsonyabb fluoridleadás

Fénnyel gyorsítható kötésű üvegeionomer cement

Egyszerű fizikai okok miatt
kék fény + vörös pigment
felgyorsítja a kötési reakciót
(GC Fuji VII, új neve: Fuji Triage)

Tömöríthető (nagy keménységű...) üveginomer cement

- ▶ ART (Atraumatikus Restaurációs Technika)
- ▶ tömöríthető
- ▶ kopásálló, kemény
- ▶ rosszabb esztétikai hatás

Műanyaggal megerősített üveginomer cement

A fényre kötő üveginomerhez
hasonló összetételű, de önkötő
anyag

Fényre kötő üveginomer cement (Resin-Modified Glass-Ionomer)

- ▶ azonnal végbemenő polimerizációs reakció
- ▶ nem érzékeny nedvességre
- ▶ nem érzékeny kiszáradásra
- ▶ azonnal kidolgozható
- ▶ jobb mechanikai jellemzők
- ▶ jobb esztétikai jellemzők
- ▶ polimerizációs zsugorodás

Az **önkötő** üveginomercement kötése során lezajló kémiai reakciók

Önkötő üveginomér

sav - bázis reakció

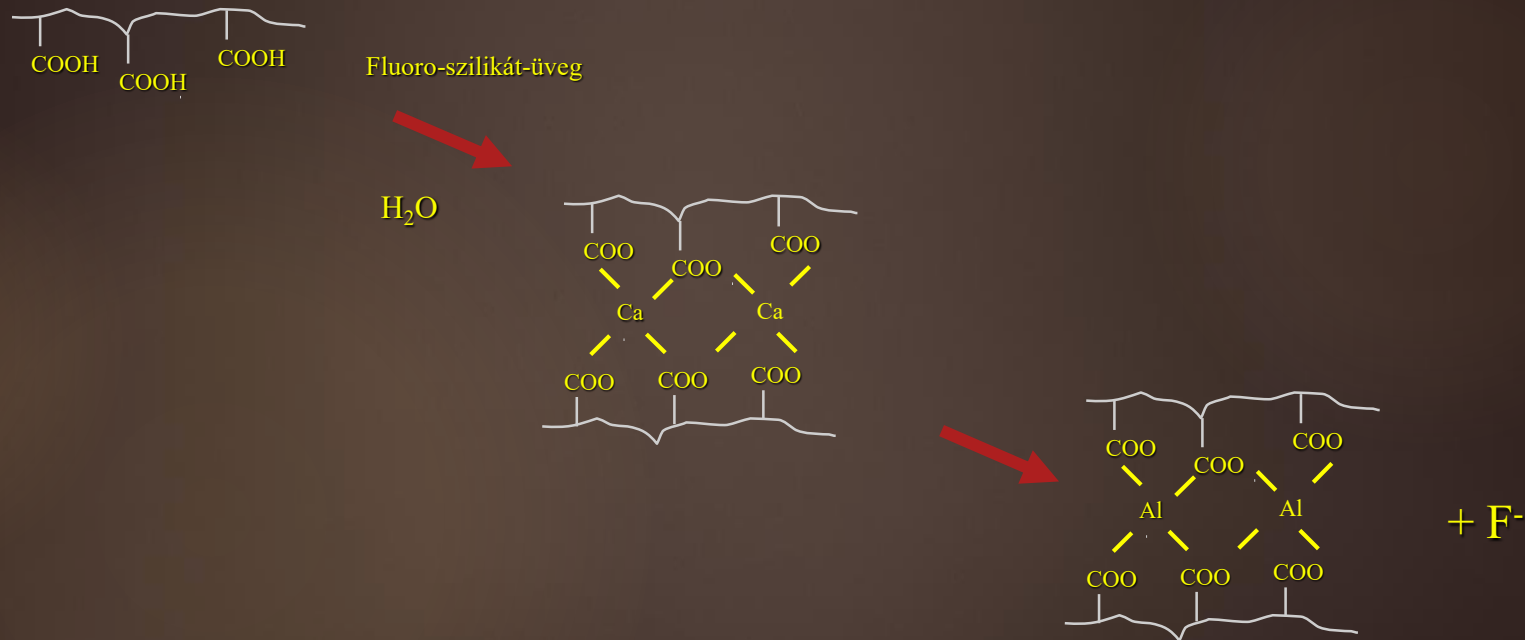
nincsen polimerizáció, mert az egyik komponens már eleve polimer

kötés fázisai:

1. Kalcium-polikarboxilát
2. Alumínium-polikarboxilát

Sav – bázis reakció két lépése

savhatásra az üvegszemcsék felszínéről ionok szabadulnak fel (Al, Ca, Sr, F)

Az első fázisban kiszáradásra és
nedvességre egyaránt érzékeny
emiatt
védeni kell
matricával vagy védőlakkal

Tömöríthető (nagy keménységű...) üveginomer cement

Kalcium ionok üvegszemcsék felületéről való eltávolításával érik el a tulajdonságok megváltozását

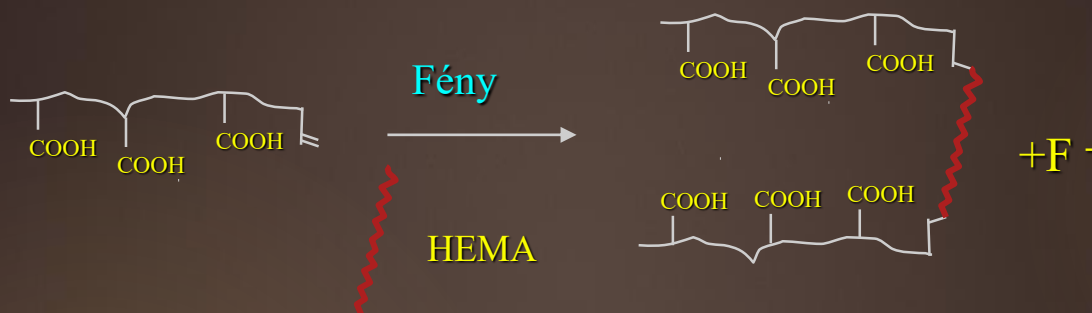
A fényre kötő üveginomer cement kötése során lezajló kémiai reakciók

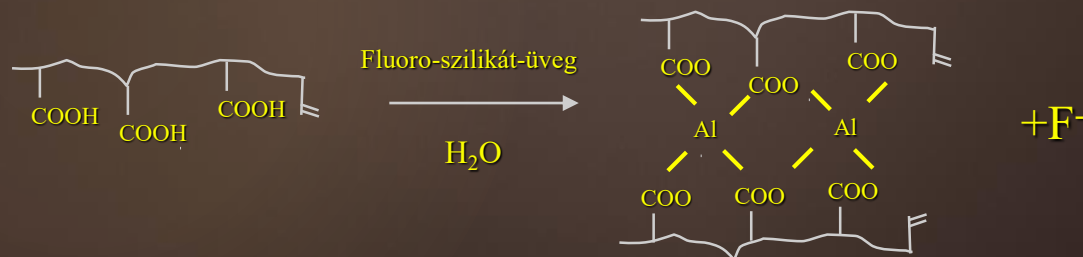
Fényre kötő üveginomér

- ▶ polimer komponensekből háló alakul ki - **polimerizáció**
(polikarbonsav + HEMA + fény)
- ▶ sav - **bázis reakció**

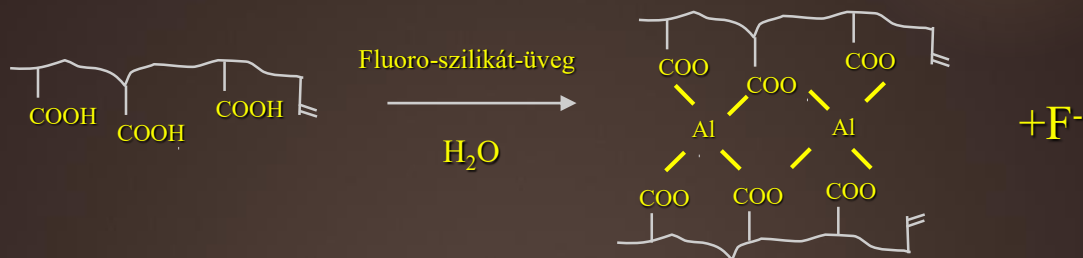
Fény hatására lezajló reakció

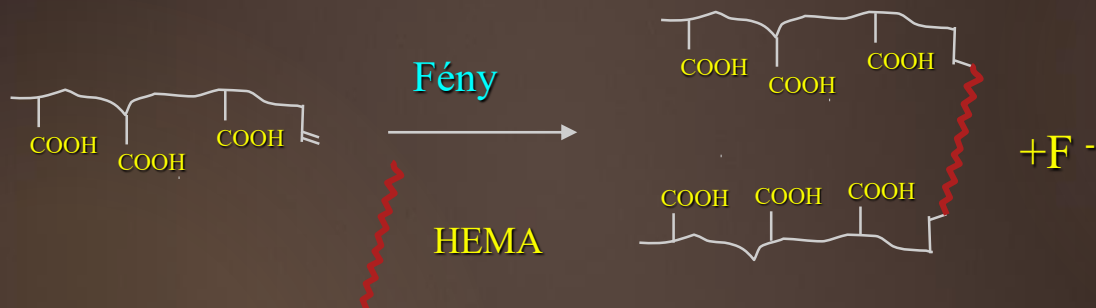
Sav – bázis reakció

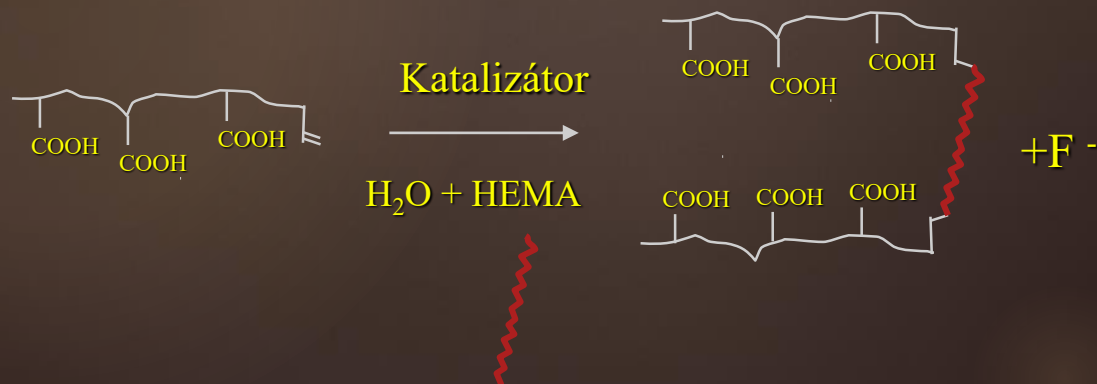
Sav – bázis reakció

Fény hatására lezajló reakció

„Sötét - reakció” az aktivált katalizátor hatására

A kompomerek anyagtani típusai

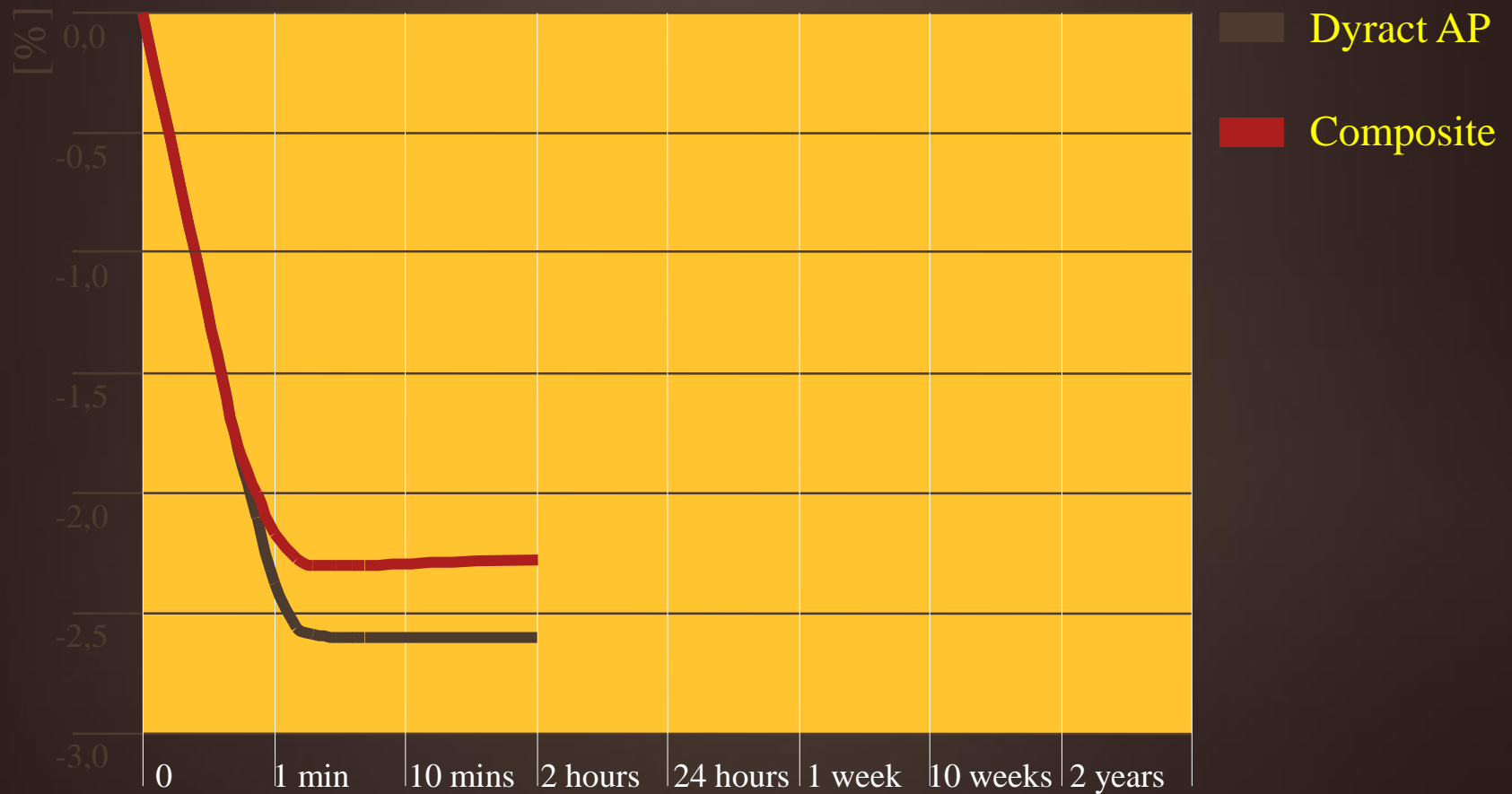
A kompomerek anyagtani típusai

- ▶ fényre kötő kompomér
- ▶ önkötő kompomér

Mivel jár a kompomer
tömés vízfelvétele?

Dyract® AP

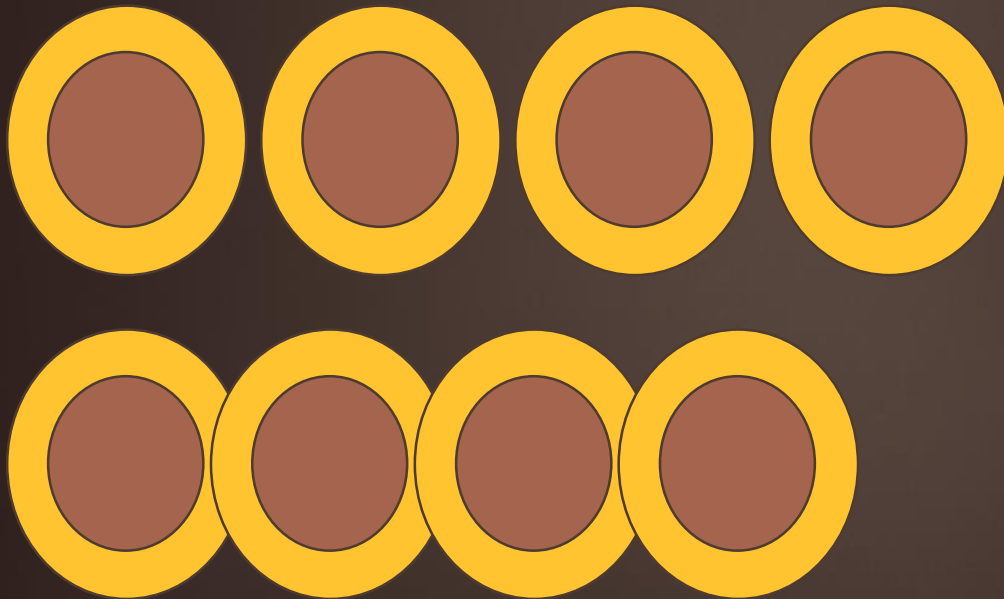
Polimerizációs zsugorodás

Dyract® AP

A zsugorodás magyarázata

Minden egyes molekulának helyre van szüksége

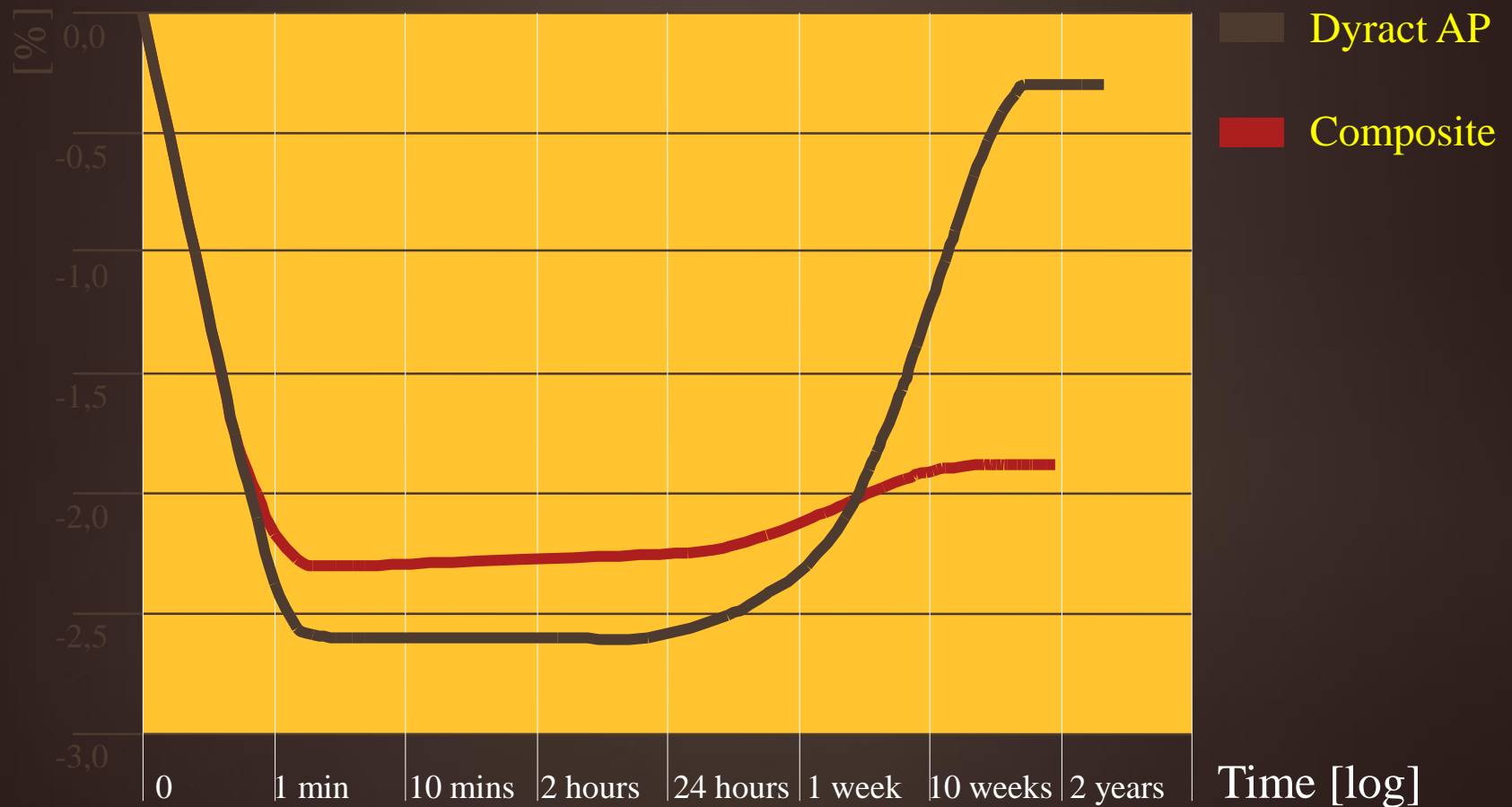

A polimer molekulának kisebb a helyigénye

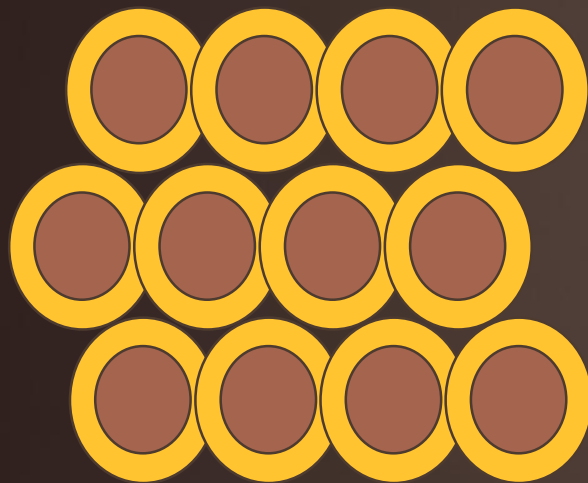
Dyract® AP

Stress oldódás a vízfelvétel okozta expansió miatt

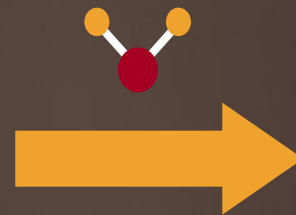

Dyract® AP

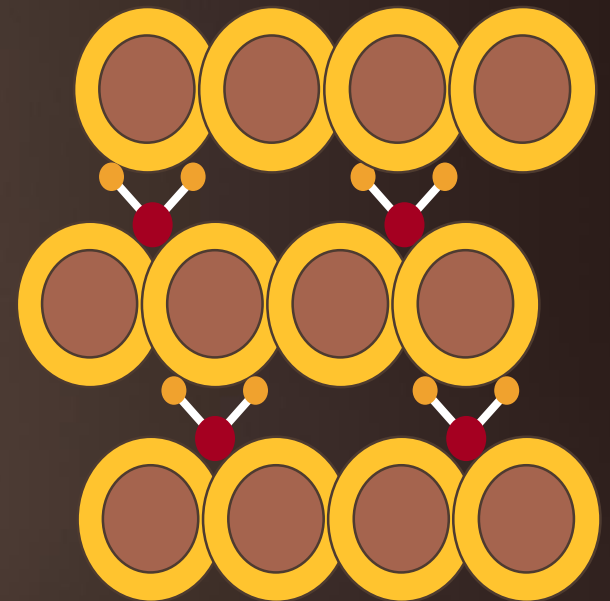
A hidrofil matrix expansiójának magyarázata

vízmentes

víz

hidratált

Kompomerek adhéziója

- ▶ kezdetben speciális primer alkalmazása
- ▶ végül a **total-etch technika** bizonyult a legjobbnak

Alkalmazási lehetőségek

Az üvegeionomer
cementből eltérő
indikációknak
megfelelően különféle
gyártmányok vannak
forgalomban

Üvegeionomer cement indikációs területei

- ▶ kis Black I. és III. osztály
- ▶ Black V. osztály
- ▶ hosszútávú ideiglenes tömés (felnőtteknél)
- ▶ gyermekfogászatban Black I. és II. o. (CERMET cement)
- ▶ alagút-technika
- ▶ alábélelés, kiegészítés
- ▶ szendvics technika
- ▶ csonkfelépítés
- ▶ ragasztás
- ▶ endodontia
- ▶ barázdazárás

ART - technika

- ▶ kézi műszerekkel végzett üregalakítás
- ▶ nagykeménységű üveginomer cementből készített tömés
- ▶ tejfogak ellátására

Alábélelésre csak akkor használható,
ha a dentin
nem vékonyabb mint egy mm,
amennyiben vékonyabbnak gondoljuk, akkor
kalcium-hidroxid cementet használjunk
az üreg legmélyebb részein

Kompomerek alkalmazása

- ▶ kompozithoz hasonló indikáció
- ▶ **gyermekfogászat**
- ▶ ragasztás
- ▶ barázdazárás
- ▶ csonkfelépítés, kiegészítés
- ▶ ragasztás

Köszönöm a figyelmet!

